Ömer Kanipak

A Virtual Architecture Centre in Turkey

Museums of Architecture and architecture centres aim to display the culture of the built environment through various tools of representation extending from scale models to virtual reality. They organize exhibitions supported by other events such as talks, excursions or workshops to disseminate knowledge to the public and architects. Another of their crucial missions is to keep the archives of the culture they exhibit for researchers and future exhibitions. This has been a globally accepted working model for many architecture museums or centres for over a hundred years. With the introduction of the Internet as a new medium for information exchange, however, more and more people prefer to watch events on YouTube or browse archives via webpages. Architecture centres with their spatial qualities are under threat of becoming obsolete with the development of new information exchange tools.

However, since 2000 there is an architecture centre in Turkey that may offer an alternative approach to the problems faced by conventional and established architecture centres.

Foundation of Arkitera as a Publication

The world stood at a threshold at the end of the 1990s. Humankind was starting to leave behind an economic model that had been established on the assurances of tangibility for the sake of the 'merits of anything virtual'. A domain name without any physical entity could now cost the same as a fleet of ships loaded with goods. Paper banknotes had long been replaced by digital figures loaded onto plastic cards. All tactile instruments of financial exchange were being transformed into virtual transactions, such as harvesting bitcoins via smartphones.

Een virtueel architectuurcentrum in Turkije

De missie van een architectuurmuseum of -centrum is het tonen van de cultuur van de gebouwde omgeving, van schaalmodellen tot *virtual reality* representaties. Tentoonstellingen die vergezeld gaan van extra activiteiten als lezingen, excursies en workshops, verspreiden kennis onder het publiek en onder architecten. Een andere belangrijke taak is het archiveren van die cultuur voor onderzoekers en tentoonstellingen. Dit is sinds jaar en dag het wereldwijd geaccepteerde werkmodel voor veel architectuurinstellingen. Met de opkomst van internet als nieuw medium voor informatie-uitwisseling blijken echter steeds meer mensen ook gebruik te maken van media als YouTube en internetsites om bepaalde gebeurtenissen of archivalische informatie op te zoeken. Architectuurcentra met hun presentatie van ruimte vergende objecten, dreigen de boot te missen door de ontwikkeling van deze nieuwe typen informatie-uitwisseling. Sinds 2000 is echter in Turkije een architectuurcentrum gevestigd geweest, dat een alternatieve benadering kan bieden voor de bestaande conventionele werkwijze.

Arkitera's start als publicatie

Aan het eind van de jaren 1990 maakte de wereld een transitie door. Men nam afscheid van een economisch model dat gebaseerd was op de zekerheden van al het tastbare – alles van virtuele waarde kwam daarvoor in de plaats. Een niet fysieke domeinnaam kon opeens net zo veel waard zijn als een vloot volledig bevrachte schepen. Bankbiljetten waren al langer geleden vervangen door digitale getallen, op plastic kaarten geladen. Alle tastbare middelen voor financiële transacties werden langzaam maar zeker vervangen door virtuele, met als ultieme voorbeeld het oogsten van bitcoins door middel van smartphones. Het was in deze overgangsperiode dat onder leiding van drie jonge architecten uit Istanbul het Arkitera Architectuur Centrum het licht zag, een op internet gebaseerd publicatieproject. In deze tijd werd elk dot-com project de hemel in

It was on this threshold that the Arkitera Architecture Center was founded by three young architects in Istanbul as an Internet-based publication project. This was the period during which the hype for every dot-com project was insanely encouraged and invested in. Despite the lack of a proper broadband infrastructure and the adverse effects of a large earthquake that had shattered the country in 1999, Turkey was considered one of the largest and most promising markets for Internet-based projects – thanks, in large part, to the country's young population.

After months of extensive market research, testing several business-model simulations, and visiting numerous angel investors, the founders initiated Arkitera.com as a test model to attract investment. However, just months after the portal went online, the dot-com bubble burst, causing almost all investors to disappear instantly. Concurrently, a rise in political tensions in Turkey in February 2001 led to the largest economic crisis that the country had ever experienced, resulting in the national currency losing almost 40 per cent of its value.

Arkitera, 1st Architectural Biennial, Istanbul, workshop, 2004 / Arkitera, 1ste Architectuurbiënnale, Istanbul, workshop, 2004

geprezen en stonden investeerders te trappelen. Ondanks het ontbreken van een goed functionerende breedband infrastructuur en de verlammende invloed van de grote aardbeving in 1999, werd Turkije gezien als een van de grootste en meest veelbelovende markten voor op internet gebaseerde projecten – met dank aan zijn jonge bevolking.

Na maanden uitgebreid marktonderzoek, het testen van businessmodellen en gesprekken met investeringsmaatschappijen, brachten de oprichters Arkitera.com uit als testmodel om financiering aan te trekken. Maar, luttele maanden nadat de startpagina online ging, ontplofte de dot-com ballon, met een vrije val op de NASDAQ-aandelenbeurs tot gevolg en investeerders die het hazenpad kozen. Tegelijkertijd zorgden in februari 2001 groeiende politieke spanningen in Turkije voor de grootste economische crisis die het land ooit had meegemaakt, met als gevolg dat de nationale munt 40 procent van zijn waarde verloor.

Door deze ongunstige omstandigheden waren de oprichters van Arkitera.com van

All these unfavourable conditions motivated Arkitera.com's founders to carry on independently without external investments. Arkitera.com was among the first Turkish vertical portals (a comprehensive website dedicated to a specific field) to disseminate architecture-related information to the construction and architecture communities and it became the backbone of the architecture centre to be established. The portal responded to the existing and future needs of the architecture community in Turkey. Until 2000, there were only four or five architecture magazines in Turkey, eight schools of architecture, and approximately 6,600 students of architecture and 10,000 registered architects. These figures increased immensely in the following decade, creating a huge architecture community of nearly 56,000 registered architects and 51,000 students.[1]

Despite the rising number of professionals and a growing construction industry, media attention for architecture remained scarce. The general public did not consider architects as important figures that shape their environment. Building contractors, developers and engineers were considered more crucial. Architectural projects were considered as legal documents to get building permits instead of intellectual assets that are part of a spatial culture. Moreover, members of the architecture community were not aware of one another. The professional trust, curiosity and enthusiasm that should exist among colleagues in a profession were almost non-existent. The Chamber of Architects, the only well-established institution for the profession, was heavily politicized and far from stimulating communication or passion among its members.

Given these conditions, the founders of Arkitera chose to, at least initially, limit their activities to an audience of their colleagues and students of architecture. Existing architecture centres and museums

1
Turkish Council of Higher Education (YÖK), Number Of Undergraduate Students According to Classification aof Fields of Education and Training, 2016 – 2017 (https://istatistik.yok.gov.tr/yuksekogretimIstatistikleri/2017/2017_T17.pdf) and OSYM Statistics Book 1999-2000 (http://www.osym.gov.tr/Eklenti/4800,tablo139920pdf.pdf?0).

mening dat ze beter verder konden gaan zonder investeerders van buitenaf. Arkitera.com was een van de eerste Turkse startpagina's (een uitgebreide website toegespitst op een specifiek onderwerp) die architectuur gerelateerde informatie beschikbaar stelde aan de bouwwereld en de architectengemeenschap; ze werd de ruggengraat van het architectuurcentrum in oprichting. Vóór 2000 waren in Turkije slechts vier of vijf architectuurtijdschriften, acht architectuuropleidingen, ongeveer 6.600 architectuurstudenten en 10.000 geregistreerde architecten. Deze aantallen namen in de jaren erna enorm toe; de architectectengemeenschap telde zo'n tien jaar later 56.000 geregistreerde architecten en 51.000 studenten.[1]

Ondanks de aanzienlijke toename van het aantal vakspecialisten en de sterk gegroeide bouwindustrie, bleef aandacht voor architectuur vanuit de media achter. Het publiek zag architecten niet echt als de essentiële figuren om hun omgeving vorm te geven; projectontwikkelaars, aannemers en ingenieurs werden belangrijker gevonden. Tekeningen van architecten werden beschouwd als onontkoombare documenten die men nodig had om een bouwvergunning te krijgen, en niet als ontwerpen met een zekere culturele waarde voor de vormgeving van de openbare ruimte. Bovendien onderhielden architectenbureaus weinig contact met elkaar. Het vertrouwen, de nieuwsgierigheid en het enthousiasme die zouden moeten bestaan tussen de leden van een beroepsgroep, waren zo goed als afwezig. De beroepsvereniging van architecten, de enige gevestigde belangenorganisatie, was zwaar politiek beïnvloed, en deed weinig moeite om enthousiasme voor het vak te kweken of onderling overleg tussen architecten te stimuleren.

Gezien deze omstandigheden besloten de oprichters van Arkitera, zeker in het begin, hun doelgroep te beperken tot hun collega's en architectuurstudenten. Ze bestudeerden allerlei architectuurcentra en -musea in andere landen om een model voor Turkije te verzinnen. De agenda's van deze instellingen

1
Turkish Council of Higher Education (YÖK), aantallen studenten onderverdeeld volgens onderwijsrichting en training, 2016-2017 (https://istatistik.yok.gov.tr/yuksekogretimIstatistikleri/2017/2017_T17.pdf); OSYM Statistics Book 1999-2000 (http://www.osym.gov.tr/Eklenti/4800,tablo139920pdf.pdf?0).

Arkitera, 1st Architectural Biennial, Istanbul, visitors entering the venue in the historical mint buildings, 2004 /
Arkitera, 1ste Architectuurbiënnale, Istanbul, bezoekers betreden de locatie in het historische munthuis, 2004

around the world at the time were scrutinized to create a model for Turkey. These centres had agendas that served not only architecture professionals but also the public at large. Many of them – including the DAM (Deutsches Architekturmuseum) and the NAI (Netherlands Architecture Institute) – were very active and recognized institutions but none of them had a frequently updated website with news about architecture.

Arkitera's first mission was to create its own audience, so an effectively working information portal on the Web was established. Updated daily, the website was filled with architecture and construction news collected from numerous sources and quickly attracted thousands of visitors. Online forums, small debates and interviews published on the website also created a bond between older and younger generations of architects. After a couple of years, Arkitera had become the leading source of information on architecture-, design-, and construction-related issues in Turkey, securing its position for almost a decade.

Although architecture institutions around the globe were closely followed by the founders who aimed to create a similar one in Turkey, Arkitera.com could not expand its field of influence beyond the borders of the country. The relationship between those centres and Arkitera remained a one-way information exchange due to the absence of a bilingual publication.

Arkitera Links with Global Architecture Culture

Throughout its most active years, Arkitera ardently supported the global contemporary architecture culture despite a growingly more conservative political climate in the country. Many internationally distinguished figures – including Rem Koolhaas, Zaha Hadid, Daniel Libeskind and Richard Rogers – were invited to give lectures for the Arkimeet lecture series which included 32 events organized between 2003 and 2010. In 2005, the UIA Congress (International Union of Architects) was held in Istanbul and, as a parallel event, a large exhibition on Alberto Campo Baeza was co-organised by Arkitera and Madrid-based curator Manuel Blanco. During the same year, the Mediterranean branch of the International Confederation of Architecture Museums (ICAM) had its first meeting in Istanbul in conjunction with Arkitera, and the centre became a member of ICAM. One year later, Arkitera organized the award ceremony for Paulo Mendes da Rocha, the laureate of the Pritzker Prize in 2006, in Istanbul in collaboration with the Pritzker Foundation. In 2009, Arkitera joined forces with the London School of Economics Cities Programme for the Urban Age conference, resulting in a special book on future Istanbul visions by five architecture practices. In addition to these large-scale international events, Arkitera maintained contact with internationally acclaimed figures and institutions.

The centre also organized large-scale events such as ArkiPARC to bring property developers and architects together or Open Door Festivals in which permissions to visit hard-to-access remarkable buildings were granted for a week. In 2006, Turkey was admitted to the EUROPAN (Europe

waren nooit alleen op ontwerpers geconcentreerd, maar ook altijd op het algemene publiek. Veel van deze centra, waaronder het DAM (Deutsches Architekturmuseum) en het NAi (Nederlands Architectuurinstituut) waren zeer actieve en erkende instituten, maar geen van hen had een regelmatig bijgewerkte website met het laatste nieuws op architectuurgebied.

Het allereerste doel van Arkitera was het creëren van een eigen publiek. Er werd een goed werkend, informatief webportaal ontworpen, dat dagelijks werd bijgewerkt met nieuwsberichten op architectuur- en bouwgebied afkomstig van verschillende internationale bronnen. Al snel trok de website duizenden bezoekers. Online forums, debatten en interviews op de website zorgden voor interactie tussen de oudere en jongere generatie ontwerpers. Binnen een paar jaar was Arkitera de belangrijkste informatiebron op het gebied van architectuur, design en bouw in Turkije. Een positie die het bijna tien jaar wist te behouden.

Hoewel de oprichters architectuurinstituten over de hele wereld nauwgezet bleven volgen met het doel iets soortgelijks in Turkije op te zetten, kon Arkitera.com zijn invloed niet buiten de grenzen van het eigen land laten gelden. De uitwisseling van kennis tussen de buitenlandse centra en Arkitera bleef beperkt tot eenrichtingsverkeer door de afwezigheid van een tweetalige publicatie.

Arkitera en de wereldwijde architectuurcultuur

Ondanks een steeds conservatiever politiek klimaat in Turkije, bleef Arkitera tijdens deze jaren van groei de wereldwijde ontwikkelingen op architectuurgebied enthousiast ondersteunen en becommentariëren. Een groot aantal internationaal erkende architecten, onder wie Rem Koolhaas, Zaha Hadid, Daniel Libeskind en Richard Rogers werd uitgenodigd om in Istanbul lezingen te geven en zo bij te dragen aan de ARKIMEET-lezingencyclus, onderdeel van 32 architectuurbijeenkomsten tussen 2003 en 2010.

In 2005 vond het UIA (International Union of Architects) congres plaats in Istanbul en in diezelfde tijd organiseerde Arkitera samen met de Madrileense curator Manuel Blanco een grote tentoonstelling over Alberto Campo Baeze. In datzelfde jaar kwam de mediterrane tak van ICAM (International Confederation of Architecture Museums) voor het eerst bij elkaar in Istanbul en ontmoette er Arkitera, waarna het centrum lid werd van ICAM. Een jaar later organiseerde Arkitera samen met de Pritzker stichting in Istanbul de prijsuitreiking aan Paulo Mendes da Rocha, winnaar van de Pritzker-prijs 2006. In 2009 bundelde Arkitera zijn krachten met het London School of Economics Cities Program bij de Urban Age-conferentie, wat resulteerde in een bijzonder boek met visies op toekomstig Istanbul, samengesteld door vijf architectenbureaus. Naast al deze grootschalige internationale activiteiten bleef Arkitera contact onderhouden met wereldwijd erkende personen en instituten.

Het centrum organiseerde ook grootschalige bijeenkomsten zoals ArkiPARC om projectontwikkelaars en architecten met elkaar in contact te brengen, of het Open Door Festival waarbij het mogelijk was een week lang anders moeilijk toegankelijke bijzondere gebouwen te bezoeken. In 2006 mocht Turkije voor het eerst deelnemen aan EUROPAN (Europe Young Architects International Competition) dankzij de inspanningen

Arkitera, 1st Architectural Biennial, Istanbul, visitors wandering around workshops, installations and exhibitions, 2004 / Arkitera, 1ste Architectuurbiënnale, Istanbul, bezoekers wandelen langs workshops, installaties en tentoonstellingen, 2004

Young Architects International Competition) for the first time thanks to Arkitera's efforts. However, such large-scale and continuous projects could not live long due to the lack of sustainable funding. As projects were developed, sponsorship was sought for each of them, which generated an unstable and unsustainable model.

The waning influence of Arkitera can also be attributed to the difficulties of sustaining it financially. The centre was founded as a limited company since it was almost impossible to operate as a non-profit subsidized NGO or a foundation; too much initial capital was needed to form these alternative models in Turkey. The company status brought advantages as well as disadvantages to the Arkitera Architecture Center. On the one hand, since it was not subsidized by any public body, the centre had a very independent character, which allowed it to become a critical and trusted voice in architecture discussions in Turkey. As a result, the centre was able to bring many controversial urban issues to the table to be discussed by involved actors including architects, municipalities, developing companies and the public. On the other hand, trying to manage the cash flow consumed too much of the staff's energy. In addition to the executive partners, almost one third of the staff generated content for Arkitera.com and related websites while the rest had to dedicate their time to seeking sponsors or advertisers.

Centre without a Space

Given its legal and financial status, Arkitera might be called one of the most independent architecture centres operating at a global scale. It is important to note that, although it has been known as a centre of architecture, Arkitera has never had any public venues where exhibitions, conferences or similar events could take place. It was modelled as a virtual centre, not a physical meeting place for the community, because of its economic and political limitations. The absence of an exhibition venue or a conference hall has obviously been a drawback for Arkitera. For every event, tremendous energy had to be expended to find a proper venue.

Conversely, the absence of such a dedicated venue has freed the Arkitera Architecture Center from the liabilities (and costs) of maintaining it. This has made it possible to bring events to several locations, thus helping Arkitera gain a dedicated community of followers very rapidly. However, it must be frankly noted that the absence of a physical meeting venue has also made it harder for Arkitera to be perceived as an actual architecture institution such as the NAI or the DAM.

Arkitera, after having established a reputable image, started to seek support from the state and the Istanbul municipality to obtain a physical space. However, none of those efforts yielded a positive result. Beyond a physical space, Arkitera has never received any funds from the state or Istanbul municipality, which forced it to be a sole media company operating as a civil NGO for the Turkish architecture community.

While obtaining such funds from the state or the municipality would, of course, have enabled Arkitera to develop more creative programmes and free it from the burden of conventional media mechanisms, it might have made it harder for Arkitera to maintain its independent and critical stance. An alternative might have been an international fund that could have been provided by other architecture centres. But after the 2008 economic crisis, funds were equally cut in those countries that might have been willing to support such an endeavour, thus jeopardizing the survival of architecture institutions everywhere. For instance, the largest architecture institute, the NAI, was merged with other institutions in 2013 due to financial concerns. As a result, the prospect of obtaining money from sources outside of Turkey became untenable.

Archive or Database

Though it was announced as a centre, Arkitera has in fact been a media company operating in the field of architecture, a company that occasionally organizes events to increase its income and cultural influence. It has also made it difficult to create a conventional physical architecture archive. Still, the effective use of Internet

van Arkitera. Deze grootschalige, langlopende projecten hadden echter weinig overlevingskans door gebrek aan een duurzame financiële basis. Voor elk nieuw project werd ad hoc financiering gezocht, waardoor de hele organisatiestructuur instabiel en onhoudbaar werd.

De afnemende invloed van Arkitera kan ook toegeschreven worden aan de moeilijkheid om het centrum financieel draaiende te houden. Het centrum was opgezet als een bv, omdat het praktisch onmogelijk was als non-profit gesubsidieerde ngo of als stichting te functioneren; er was in Turkije te veel startkapitaal nodig voor de oprichting van zulke bedrijfsmodellen. Zijn status als bedrijf had zowel voor- als nadelen voor het Arkitera Architectuur Centrum. Aan de ene kant, omdat geen sprake was van overheidssubsidie, kon het centrum redelijk onafhankelijk opereren, en een kritische en betrouwbare bijdrage leveren aan de discussies over architectuur in Turkije. Hierdoor kon het centrum veel controversiële onderwerpen over stedelijke ontwikkeling onder de aandacht brengen van betrokken partijen zoals architecten, gemeentebesturen, projectontwikkelaars en het publiek. Aan de andere kant vergde het financiële beheer te veel energie van de werknemers. De partners en ongeveer een derde van de werknemers zorgde voor de inhoud van de website Arkitera.com en aanverwante websites, terwijl de rest zijn tijd en energie moest steken in het werven van sponsoren en adverteerders.

Centrum zonder ruimte

Gezien zijn juridische en financiële positie, zou men Arkitera als een van de meest onafhankelijke spelers op het wereldtoneel van de architectuur kunnen zien. Het is van belang te weten dat Arkitera, hoewel het bekend staat als architectuurcentrum, nooit de beschikking heeft gehad over een eigen openbare ruimte voor tentoonstellingen, conferenties enzovoort. Het was opgezet als virtueel centrum, niet als fysieke ontmoetingsplaats voor de gemeenschap, vanwege de beperkingen van economische en politieke aard. De afwezigheid van een tentoonstellings- of debatruimte is kennelijk toch een nadeel geweest voor Arkitera. Voor elke gelegenheid moest enorm veel energie worden gestoken in het vinden van een geschikte locatie.

Aan de andere kant heeft de afwezigheid van zo'n eigen ruimte Arkitera vrijgesteld van de bijkomende risico's en kosten voor onderhoud. Hierdoor konden activiteiten op verschillende plekken worden georganiseerd, waardoor Arkitera heel snel een toegewijde groep volgers kreeg. Maar eerlijk is eerlijk: de afwezigheid van een eigen ruimte heeft het Arkitera moeilijker gemaakt om erkend te worden als volwassen architectuurinstituut zoals een NAi of een DAM.

Nadat het naam had gemaakt, ging Arkitera bij de staat en het gemeentebestuur van Istanbul op zoek naar steun voor het verkrijgen van een eigen ruimte. Maar geen van deze inspanningen had enig resultaat. Hoewel Arkitera met subsidies van de staat of de gemeente creatievere programma's had kunnen ontwikkelen en bevrijd zou zijn geweest van de druk van de traditionele media mechanismen, zou het ook moeilijker zijn geweest om zijn onafhankelijke status en kritische blik te handhaven. Een andere subsidiestroom had afkomstig kunnen zijn van de grote internationale architectuurcentra. Maar na de economische crisis van 2008 werden overal de geldkranen dichtgedraaid, waardoor architectuurcentra in het algemeen in de knel kwamen – juist in die landen die anders misschien wel bereid zouden zijn geweest het initiatief van Arkitera te steunen. Het grootste architectuurinstituut, NAi bijvoorbeeld, fuseerde in 2013 met enkele andere instituten om financiële problemen het hoofd te bieden. Hierdoor was de kans geld los te krijgen bij bronnen buiten Turkije zo goed als nihil.

Archief of database

Hoewel het was aangekondigd als architectuurcentrum, fungeerde Arkitera in feite louter als mediaonderneming in de architectuurwereld. Een bedrijf dat zo nu en dan congressen organiseert om zijn inkomen en culturele invloed te vergroten. Hierdoor was het ook lastig voor Arkitera om een traditioneel fysiek archief aan te leggen. Toch heeft een efficiënt gebruik van internet en IT-technologie van Arkitera een betrouwbare informatiebron gemaakt waar architectuurstudenten en mensen uit de beroepspraktijk veelvuldig gebruik van konden maken voor academisch onderzoek.

Met name het Arkiv.com.tr project, in 2003 opgezet, werd een uitgebreide online

tools and IT technology has enabled Arkitera to become a reliable source of information that has been a point of reference widely and consistently used in academic research by professionals and students.

Especially the Arkiv.com.tr project, which was initiated in 2003, became an extensive online database including almost every remarkable project in Turkey reflecting the country's contemporary architecture culture. Arkiv was one of the most noteworthy projects of the Arkitera Architecture Center that could offset the lack of a physical archive.

Meanwhile, in 2008 several international websites like *Archdaily* or *Architizer* started to emerge as new global sources of architectural information. With the rise of social media tools such as Facebook and Twitter after 2006, the influence of vertical portals started to diminish as information focal points. The ease of online publishing tools also resulted in the flourishing of many architecture websites, which decreased the influence of earlier portals like Arkitera.com.

After 2010 Arkitera focused more on organizing architecture competitions with many municipalities around Turkey, which increased an awareness of the importance of competitions. However, because of the unstable political conditions many of the awarded projects could not be built. The Chamber of Architects also reacted to many of the competitions organized by Arkitera and by 2017 the centre ceased to promote architecture competitions. Today, the centre continues to publish Arkitera.com, a building materials magazine called RAF – which generates most of its income – and the Arkiv architecture archive, along with occasional conferences organized for building material companies.

Is Arkitera the Future Model for Architecture Centres?

As described above, Arkitera Architecture Center is a virtual centre, which, unlike its counterparts, has no public space or physical archive. Its backbone is a vertical portal, a website disseminating information to the Turkish architecture community.

Despite its diminishing impact the centre is still organizing events that connect its followers with well-known figures of international architecture discourses or inform them about controversial issues of the country.

Had Arkitera become bilingual, it might have been able to compete with global websites like *Archdaily* or *Architizer*, which would have enabled it to increase its revenue and strengthen its online presence. But this would still not have made it a real architecture institution such as the AzW (Architekturzentrum Wien), the DAM or the NAI. Within the unstable political and economic context of Turkey, Arkitera struggled to survive becoming a mainstream media outlet that *reflects* rather than *directs* the architecture culture in Turkey.

As an option, instead of trying to survive as a mainstream media, Arkitera should have created a more focused channel for creative projects – like, for example, Storefront for Architecture and Art in New York. As in the case of most architecture centres, the survival of such institutions depends not on the number of their followers or events, but on the number of exhibitions or research projects they hold to enlarge and enrich the global architecture culture.

On the other hand, we observe that many architecture and design centres in Europe initiate discourses and bring out issues that either have direct effect on people's daily lives or they organize events or exhibitions to shine light on neglected topics and figures of the built environment and design culture. The capacity of these centres to create debates and enrich design culture by means of exhibitions and conferences organized on their premises that bring people together physically is invaluable. But conventional architecture centres should engage more with new media tools to foster their core activities. New tools like VR exhibition models or numerous social media accounts to disperse knowledge frequently to their followers may be essential. Consequently, to form a well updated interactive website might be a new way for many centres to increase the audience that can take

database, waar praktisch ieder opvallend bouwproject in Turkije te vinden was en zo een afspiegeling vormde van de huidige architectuurcultuur in het land. Arkiv was een van de meest noemenswaardige projecten van het Arkitera Architectuur Centrum waarmee het zijn gebrek aan een fysiek archief kon compenseren.

Intussen verschenen elders in 2008 diverse internationale websites zoals Archdaily en Architizer die wereldwijd als nieuwe bron voor architectuurinformatie gingen fungeren. Met de opkomst van sociale media als Facebook en Twitter na 2006 verminderde de invloed van webpagina's als primaire informatiebron. Het gemak van online publiceren zorgde ook voor een enorme aanwas van architectuur websites, waardoor de invloed van oudere startpagina's als Arkitera.com afnam.

Na 2010 richtte Arkitera zich meer op het organiseren van prijsvragen in samenwerking met gemeenten overal in Turkije, waardoor meer belangstelling ontstond voor de invloed van prijsvragen. Maar door het instabiele politieke klimaat konden veel van deze projecten niet worden gerealiseerd.

De Kamer van Architecten verzette zich bovendien tegen de door Arkitera georganiseerde prijsvragen en rond 2017 hield het centrum op met het promoten van architectuurprijsvragen. Momenteel concentreert het centrum zich op het vullen van de Arkitera.com website en publiceert Arkitera het tijdschrift RAF, dat zich richt op bouwmaterialen, en waarmee de hoofdmoot van zijn inkomen wordt gegenereerd. Verder houdt het centrum het Arkiv architectuurarchief up-to-date en organiseert het zo nu en dan congressen voor bedrijven die in bouwmaterialen doen.

Staat Arkitera model voor toekomstige architectuurcentra?

Zoals hierboven beschreven, is het Arkitera Architectuur Centrum in tegenstelling tot andere instellingen, een virtueel platform zonder openbare ruimte of fysiek archief. Zijn ruggengraat is de startpagina, een website die informatie uitdraagt naar de Turkse architectengemeenschap. Ondanks zijn afnemende invloed, organiseert het centrum nog steeds bijeenkomsten die zijn volgers in contact brengen met erkende woordvoerders uit het internationale veld van de architectuur en hen op de hoogte houden van controversiële aangelegenheden in het betreffende land.

Als Arkitera tweetalig was geworden, had het misschien de concurrentie kunnen aangaan met internationale websites zoals Archdaily of Architizer, waardoor het in staat zou zijn geweest zijn inkomsten te vergroten en zijn online aanwezigheid meer te doen gelden. Maar dan zou het nog steeds geen echt architectuurinstituut zijn geworden, zoals het AzW (Architekturzentrum Wien), het DAM of het NAi. Binnen het instabiele politieke en economische klimaat van Turkije had Arkitera moeite het hoofd boven water te houden en werd zo vooral een regulier mediaplatform dat eerder de Turkse architectuurcultuur laat zien dan haar richting geeft.

Als alternatief voor het overleven als regulier mediaplatform, had Arkitera zich misschien meer kunnen richten op het stimuleren van creatieve projecten zoals *Storefront for Architecture and Art* doet in New York. Zoals het geval is met de meeste architectuurcentra, hangt de overlevingskans van zulke instituten niet alleen af van het aantal volgers of activiteiten, maar vooral van het aantal tentoonstellingen en onderzoeksprojecten die ze organiseren om architectuur wereldwijd te stimuleren en te verrijken. Anderzijds zien we dat veel architectuur- en designcentra in Europa discussies aanzwengelen en onderwerpen onder de aandacht brengen, die rechtstreeks van invloed zijn op de dagelijkse leefomstandigheden van mensen. Of ze organiseren activiteiten en tentoonstellingen over onderwerpen uit de stedenbouw- of ontwerpcultuur die in de vergetelheid zijn geraakt.

Dat deze centra debatten op kunnen zetten en de ontwerpcultuur verrijken door middel van tentoonstellingen en conferenties, die zij in hun eigen gebouwen laten plaatsvinden en waar mensen uit de beroepsgroep elkaar fysiek kunnen ontmoeten, is van onschatbare waarde. Toch zouden de traditionele architectuurcentra meer gebruik moeten maken van nieuwe media om hun kernactiviteiten te bevorderen. Nieuwe mogelijkheden zoals *virtual reality* tentoonstellingsmodellen of het in de lucht houden van diverse sociale media accounts voor het frequent

part in the development of the issues they present on their physical premises.

As we are bombarded every day by thousands of building images through much followed popular architectural websites, a massive indifference for the real contemporary architectural and urban problems is developing. Architecture centres should change tactics and tools to compete with the domination of such websites. Overconsumption of global architecture production by means of images has increased its pace for the last few decades. The antidote to this over-consumption and apathy for real urban problems should be developed by the architecture centres that can use the spatial advantages of their premises supported by virtual tools and assets. The issues they present and spread via new media tools may be an intermission within the high-speed production and consumption of global design culture.

A well-established and maintained online presence for an architecture centre may create stronger bonds with other cultural institutions as well as collaborate and develop bigger projects that focus on more urgent issues of global architectural production and urban life. However, online tools should not only be used for a reflection of what has been prepared in the premises, but also create networks between people and institutions.

Arkitera failed to be a conventional architecture centre as it intended a decade ago. However, due to adverse circumstances, unorthodox tactics had to be developed to survive in a societal and political environment where contemporary architecture culture was not an issue at all. Creating a strong online presence and adapting to the ever-changing Internet medium was the key to Arkitera's success. But almost a decade after its foundation, the centre has lost its leading position that once created heated architecture debates among architects and has now merely become a popular website that only distributes news on construction and design industry.

Arkitera's case could be a model for countries where little or no financial support is reserved for contemporary architecture culture. Financial independence from the political bodies brings the freedom to be more critical, but it comes with a price: if economic sustainability solely relies on the building market, that will cause the leash to be held by profit-driven sponsors resulting in getting stuck between a mediocre publishing policy and organizing uninspiring events. A balance between public funding and market-driven sponsorship should be established to create a vibrant and independent architecture centre that can attract visitors as well as followers with a focus on new and pressing spatial issues.

verspreiden van kennis zijn onmisbaar. Een goed bijgewerkte interactieve website kan veel centra extra kansen bieden om een groter publiek te bereiken voor de zaken die de instituten vanuit hun fysieke gebouw willen aankaarten.

Nu we in de dagelijkse praktijk worden overspoeld met duizenden beelden van gebouwen via enthousiast gevolgde architectuurwebsites, lijkt een grote onverschilligheid ten aanzien van de werkelijke problemen in de hedendaagse architectuur en stedenbouw te zijn ontstaan. Architectuurcentra zouden hun aanpak en mediatieke mogelijkheden moeten aanpassen om te concurreren met deze opkomende architectuurwebsites. Overconsumptie van beelden van wereldwijd geproduceerde architectuur is de laatste jaren alleen maar toegenomen. Het tegengif voor deze overconsumptie en apathie met betrekking tot de werkelijke vraagstukken bij architectuur en stedenbouw zouden de architectuurcentra moeten leveren, die zowel de beschikking hebben over eigen expositieruimten als een goed gebruik maken van virtuele instrumenten. De kwesties die zij onder de aandacht van het publiek brengen via nieuwe media, kunnen een nuttige onderbreking vormen in de *fastfood* productie en consumptie van wereldwijde ontwerpcultuur.

Een goed opgebouwde en onderhouden online aanwezigheid van een architectuurcentrum kan banden met andere culturele instituten smeden, en bovendien samenwerking bij (en ontwikkeling van) grotere projecten faciliteren die aandacht hebben voor wereldwijde architectuurproductie en stedelijke samenleving. Online media moeten echter niet alleen worden gebruikt als middel voor reflectie op wat in huis wordt geproduceerd, maar ook als communicatienetwerk tussen mensen en instituten.

Het lukte Arkitera niet zich te vestigen als traditioneel architectuurcentrum zoals de oprichters van plan waren. Maar als gevolg van de ongunstige omstandigheden, moesten onorthodoxe stappen worden genomen om te overleven in een maatschappelijk en politiek klimaat waar geen enkel belang werd gehecht aan hedendaagse architectuurcultuur. Het opzetten van een krachtige online aanwezigheid en zich voortdurend aanpassen aan de snel veranderende internet toepassingen waren de sleutel tot het succes van Arkitera. Toch heeft het centrum al zo'n tien jaar na zijn oprichting zijn leidende positie verloren, die in de hoogtijdagen bron was voor verhitte discussies tussen architecten. Arkitera is verworden tot een website die alleen nog maar nieuws uit de bouw- en ontwerpindustrie biedt, net als al die andere populaire massaconsumptie websites.

De geschiedenis van Arkitera zou als les kunnen dienen voor landen waar weinig of geen financiële middelen beschikbaar zijn voor hedendaagse architectuurcultuur. Financiële onafhankelijkheid van politieke partijen zorgt enerzijds voor vrijheid om kritisch te zijn, maar heeft ook een prijs: als de economische haalbaarheid uitsluitend afhankelijk is van de bouwindustrie, hebben de op winst beluste sponsoren de teugels strak in de hand en zit een architectuurcentrum klem tussen middelmatige publicaties en de organisatie van oninteressante activiteiten. Voor het opzetten van een vitaal en onafhankelijk architectuurcentrum dat gericht is op de kwesties die er in de ruimtelijke ordening op dit moment toe doen, en waar bezoekers en volgers op afkomen, moet een evenwicht worden gezocht tussen financiering van staatswege en sponsorgeld via marktpartijen.

Vertaling: Sjoukje Bergsma